

LA RUTA DE LES MIL ALCASSABES

Amb bicicleta pel sud de l'Atlas.

Una bona manera de recórrer la famosa ruta de les mil alcassabes, al vessant sud del Gran Atlas marroquí, és amb bicicleta. Actualment l'itinerari bàsic està asfaltat, de manera que no és estrictament necessària una bicicleta tot terreny, però aquesta s'agraeix quan, arribats a un oasi, volem passejar pels caminets que serpentejen entre els camps de conreu en un ambient paradisiac. L'existència d'allotjaments de les més variades categories a totes les poblacions importants i fins i tot en molts punts entre elles permet organitzar l'itinerari amb llibertat i distribuir les etapes segons les ganes de pedalejar que tingui cadascú i el temps de què disposi.

Els primers 135 quilòmetres, fins a Telouet, ens ofereixen un paisatge espectacular però són molt durs, tant pel seu desnivell (uns dos mil metres) com pel fet de seguir una carretera nacional amb força trànsit. Per tot això, és millor fer-los amb automòbil, ja sigui llogant un transport privat que ens porti fins a Telouet o, com a mínim, carregant les bicicletes en un autobús de línia que ens deixi a la cruïlla.

A Telouet trobem una de les alcassabes més importants de la ruta, construïda per la família El Glaoui al segle XIX i ampliada als anys 40 en un estil que recorda els grans palaus de Marràqueix, especialment la sala de recepció. Aquesta família va arribar a dominar una gran part del sud del Marroc en nom del soldà i del protectorat francès durant quasi mig segle, de manera que no hem d'estranyar-nos si al llarg del nostre recorregut trobem altres alcassabes "d'El Glaoui", és a dir, dels seus representants a les diverses valls.

Després de Telouet venen 10 km una mica monòtons, amb l'única distracció de poder visitar una mina de sal accessible per una pista que surt a mà esquerra. Però després, a partir d'Anemiter, el descens per la vall d'Ounila ens ofereix un seguit de paisatges atractius, engorjats, pobles de terra i alcassabes. La de Tamdakht, impressionant pel seu volum, es troba tota en ruïnes, però hi ha la possibilitat d'accedir a l'annex pagant una entrada. Des d'allí, una pista de 500 metres permet també anar a veure el graner comunitari de Tazlaft, que ha estat restaurat per la cooperació belga i ara està obert a la visita. Consta de diversos departaments on cada família guardava el gra i els objectes de valor en una època en què les ràtzies eren el pa de cada dia.

La següent parada obligatòria és Ait Ben Haddou, un alcàsser o poble murallat a l'interior del qual s'alcen sis alcassabes. Forma part del patrimoni mundial de la UNESCO i l'està restaurant de mica en mica el Ministeri de Cultura. Com que a més a més s'hi han rodat moltes pel·lícules, el lloc és famós i rep un munt de turistes, però tot i així val la

pena donar-hi una volta.

A continuació sortim altre cop a la carretera nacional, que ens porta a Ouarzazate, un bon final d'etapa si hem sortit al matí de Telouet. Però abans d'entrar en aquesta moderna ciutat convé desviar-nos una mica a la dreta per descobrir l'alcassaba de Tifoutout, que funciona com a restaurant a la planta baixa i en aquest moment hi estan fent un museu al primer pis. Al centre de Ouarzazate, l'alcassaba d'El Glaoui a Taourirt és una altra de les més grans i luxoses de la

regió. Encara que el seu origen és més antic, la major part fou construïda als anys 20.

Sortint d'Ouarzazate veiem durant una bona estona el pantà d'Al Mansour Ed Dahabi. Hem deixat enrera les muntanyes i, un cop ens apartem del pantà, la carretera s'endinsa en un altiplà força àrid, interromput de tant en tant per la presència dels diferents oasis que caracteritzen la zona. El primer d'una certa importància és el de Skoura, que és només 42 km d'Ouarzazate però que pot

FITXA TÈCNICA

Distància: 805 km de Marràqueix a Merzouga, inclosos els circuits pels oasis, repartits de la manera següent:

Marràqueix / Toufliht = 65 km
Toufliht / Tadert = 30 km
Tadert / cruïlla de Telouet = 20 km
Cruïlla de Telouet / Telouet = 20 km
Telouet / Ait Ben Haddou = 50 km
Ait Ben Haddou / Ouarzazate = 30 km
Ouarzazate / Skoura = 42 km
Circuit pel palmerar de Skoura = 22 km
Skoura / Quelat Mgouna = 49 km
Quelat Mgouna / Ait Kassi = 15 km
Ait Kassi / Boumalne = 7 km
Boumalne / Gorges del Dadès = 30 km
Gorges del Dadès / Boumalne = 30 km
Boumalne / Tinghir = 53 km
Tinghir / Gorges del Todra / Tamtatoucht i tornada = 66 km
Tinghir / Tinejda per El Hart = 60 km
Circuit pel palmerar de Ferkla = 30 km
Tinejda / Erfoud = 89 km
Erfoud / Rissani = 22 km
Circuit pel palmerar del Tafilaït = 36 km
Rissani / Merzouga = 40 km

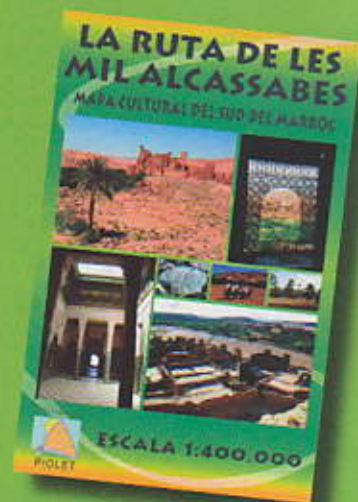
Desnivell: uns 2.500 metres, però està quasi tot a les dues primeres etapes, que es poden fer amb automòbil.

Dificultat: escassa.

Temps: mínim 9 dies + la tornada.

Època de l'any: preferentment entre el setembre i el maig.

Més informació: www.rogermimo.com

constituir una altra etapa si volem destinar la tarda a recórrer el laberint de pistes de terra que porten a les nombroses alcassabes repartides pel palmerar. Després ve una altra tongada de desert de pedres i terra, fins a la vall de Mgoun, que és molt frondosa però no té palmeres perquè es troba per sobre dels 1.500 metres d'alçada i a l'hivern hi fa força fred. La seva capital, Quelat Mgouna, no té un interès específic, de manera que pot ser millor continuar fins a Ait Kassi, a prop de Souk Khemis Dadès, on una alcassaba ha estat transformada en un allotjament senzill però molt simpàtic.

Poc després arribem a Boumaln Dadès. Abans d'entrar-hi convé desviar-se a l'esquerra per pujar fins a les gorges del Dadès seguint una de les valls més boniques del sud del Marroc, amb al-

cassabes que s'alcen imponents a les dues vores del riu, estranyes formacions de conglomerat, pollancre i molts conreus, però sense palmeres perquè seguim a molta alçada. Si hem pujat i baixat de les gorges, Boumalne pot constituir un altre final d'etapa, ja que disposa d'hotels de totes les categories. Cinquanta quilòmetres més per l'altiplà ens porten a Tinghir, que és un altre dels punts on cal aturar-se, o fins i tot passar-hi un parell de nits els qui disposin de temps, per fer una excursió a les gorges del Todra o fins a Tamtatoucht. La vall del Todra, on retrobem les palmeres, és la més frondosa de tot el sud gràcies a l'aigua que brolla de les famoses gorges i està ple d'alcassabes i alcàssers, encara que malauradament la major part es troben en ruïnes. Dins l'alcàsser Afanour, molt a prop de Tinghir, la mesqui-

31° 29'693 N - 5° 05'206 W
www.elkhorbat.com

ta Ikelane ha estat restaurada i es pot visitar. A més a més de la sala d'oració, inclou una fantàstica sala d'ablucions i una antiga escola alcorànica.

Una altra etapa ens duu a Tinejdad, per la nacional o, millor, per una antiga pista ara asfaltada que uneix els successius pobles de la zona baixa del palmerar, passant a prop d'El Hart, conegut per la seva terrissa. Arribant a Tinejdad, cal desviar-se a la dreta per entrar a El Khorbat, un alcàsser del segle XIX que està essent restaurat amb la col·laboració del

Col·legi d'Aparelladors de Barcelona. A dins hi ha un allotjament i un interessant museu on s'explica la vida tradicional a la regió. Els diversos camins del palmerar també ofereixen la possibilitat de donar un tomb força agradable.

L'etapa següent va com a mínim fins a Erfoud, a 89 km de distància de Tinejdad, ja que entremig les possibilitats d'allotjament són molt limitades. Més enllà d'Erfoud es pot anar cap a Rissani per la carretera nacional o bé per una pista més a l'est que passa per diver-

sos alcàssers, com Oulad Zohra i El Fida. Aquest darrer era un palau de la família real i ha estat transformat en un museu. Altres palaus en ruïnes, com el d'Oulad Abdelhalim, que al segle XIX servia de residència al representant del soldà a la zona, i molts alcàssers encara habitats es troben distribuïts per tot el palmerar del Tafilalet, accessibles per una carretera local que en fa la volta sencera. Està indicada com "circuit turístic" però no és gaire freqüentada pels viatgers, la major part dels quals només es para a Rissani per veure el seu gran mercat. Per fi, una línia asfaltada que s'endinsa al desert de pedra ens porta fins a Merzouga, al peu de l'Erg Chebbi, on convé arribar quan el sol comença a declinar i les dunes adquireixen les seves tonalitats més formoses. Aquest és un lloc una mica massa explotat actualment pel turisme, sobretot per les caravanes de vehicles 4x4, però, a pesar de tot, inoblidable.

Per la tornada, si no disposem d'un transport privat que ens hagi fet l'assistència, hi ha autobusos de línia directes des de Merzouga fins a Marràqueix, Fes i Meknès. Naturalment, els qui disposin de més temps també poden pedalejar cap al nord pels pendents del Gran Atlas i els boscos de cedres de l'Atlas Mitjà, però aquesta ja és una altra ruta. ■

TEXT I FOTOS: ROGER MIMÓ

L'únic Centre BTT
de la Costa Daurada!

...vine i pedala!

Tel. 977 810 978
www.mont-roigmiami.cat

MONT-ROIGMIAMI
Turisme

CEN
TRE
BTT

de Mont-roig del Camp - Miami Platja

